

เสาวลักษณ์ กมล, วัลลภาวดี ชันแก้ว, อรุณ รั้งมิ่ง, ภัทรกัลยา เหนียวคง, ณัฐธิดา ชำนิยันต์, อภิญญา นิรมิตสันติพงศ์

ทีมตระหนักสถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 2 ระหว่างวันที่ 10-16 มกราคม 2564 ทีมตระหนักสถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. สงสัยโรคพิษโลหะหนัก (สารหนู) เป็นกลุ่มก้อน จังหวัด

สมุทรปราการ พบผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อนสงสัยโรคพิษโลหะหนัก (สารหนู) เกินค่ามาตรฐาน จำนวน 28 ราย ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นโรงงานผลิตไม้อัด มีพนักงานทั้งหมด 127 คน (ชาย 71 คน หญิง 56 คน) ชาวต่างชาติ 94 คน (สัญชาติเมียนมา และกัมพูชา) แบ่งเป็น 2 แผนก คือ แผนกไม้อัด 90 คน และแผนกล้อมไม้ 37 คน อายุงานเฉลี่ยประมาณ 10-15 ปี Turnover rate ของพนักงานในงานผลิต เท่ากับ 2% ทำงานวันจันทร์-เสาร์ (วันหยุดสัปดาห์ละ 1 วัน) เวลาทำงาน 08.00-17.00 น. นอกเวลาทำงานปกติ เวลา 17.30-20.00 น. การทำงานแบ่งเป็น 2กะ (กะเช้าเวลา 08.00-20.00 น. กะบ่ายเวลา 20.00-08.00 น.) สิ่งคุกคามที่สงสัยเบื้องต้นพบว่า แผนกล้อมไม้มีการใช้น้ำยาที่มีสารเคมีกลุ่ม Pesticide เพื่อทำการอบไม้ จึงเป็นที่มาของการตรวจสอบสุขภาพประจำปี ตามปัจจัยเสี่ยงของโรงงาน ซึ่งผลการตรวจวิเคราะห์จากสถาบันราชประชาสมาสัยพระประแดง และศูนย์อ้างอิงทางห้องปฏิบัติการและพิษวิทยา กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ผลการตรวจสารหนูในปัสสาวะจากจำนวนพนักงาน 30 คน พบระดับสารหนูอนินทรีย์และสารหนูแปรรูปในปัสสาวะเกินมาตรฐาน (มากกว่า 35 µg/L : อ้างอิงจาก ACGIH 2020) จำนวน 28 คน แต่ไม่แสดงอาการเจ็บป่วย

การดำเนินการ กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสถาบันราชประชาสมาสัยพระประแดง และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดชลบุรี จะดำเนินการสอบสวนโรค ในวันที่ 20 มกราคม 2564 พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อม อยู่ระหว่างลงพื้นที่สอบสวนโรค

2. สงสัยอาหารเป็นพิษเป็นกลุ่มก้อน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

พบผู้ป่วยสงสัยอาหารเป็นพิษเป็นกลุ่มก้อน จำนวน 39 ราย เป็นบุคลากรและนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่ง หมู่ที่ 2 ตำบลป่าแป๋ อำเภอ

แม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นนักเรียน 37 ราย ครู 1 ราย และนักการภารโรง 1 ราย โดยญาติคุณครูที่โรงเรียนนำมาเลี้ยงอาหารกลางวันที่โรงเรียน เวลา 12.00 น. อาหารที่รับประทาน คือ ข้าวมันไก่ ซึ่งอาหารที่ญาติของคุณครูได้นำมา คือ ไก่ต้ม ตับไก่ น้ำซุปน้ำจิ้ม รับประทานร่วมกับข้าวมัน ซึ่งข้าวที่รับประทานมีการหุงที่โรงเรียน และบางส่วนนักเรียนนำมาเองจากที่บ้าน ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 14 มกราคม 2564 เวลา 14.30 น. ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการปวดท้อง อาเจียน ท้องเสีย ถ่ายเหลวเป็นน้ำ เวียนศีรษะ ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าแป๋ ได้รับยา Domperidone และ ORS ก่อนมารักษาที่โรงพยาบาล แม่สะเรียง ผู้ป่วยมีอาการหนัก 12 ราย แพทย์ให้นอนพักรักษาที่โรงพยาบาล และผู้ป่วยอีก 27 ราย อาการดีขึ้นแพทย์ให้กลับบ้าน แพทย์วินิจฉัย Other bacterial foodborne intoxications วันที่ 14 มกราคม 2564 ทีมสอบสวนโรคโรงพยาบาลแม่สะเรียง ดำเนินการสอบสวนโรค พบว่าวันที่ 13 มกราคม 2564 ญาติคุณครูไปซื้อเนื้ออกไก่ และตับไก่จากร้านมินิมาร์ทแห่งหนึ่ง สาขาอำเภอแม่สะเรียง เวลาประมาณ 17.00 น. ได้นำมาต้ม ผักผิง และปิดไฟมิดชิด และ เวลาประมาณ 18.00 น. ทำน้ำจิ้มข้าวมันไก่ วันที่ 14 มกราคม 2564 เวลาประมาณ 05.00 น. ทำน้ำซุปไก่ จึงเก็บตัวอย่างตรวจ Stool examination ส่งตรวจหาเชื้อที่สงสัยว่าน่าจะเป็นสาเหตุของการเกิดโรค

การดำเนินการ จากการติดตามผลเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2564 ทีมสอบสวนโรคโรงพยาบาล แม่สะเรียง แจ้งว่าอาหารไม่ได้ทำการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ เนื่องจากไม่มีอาหารเหลือให้เก็บตัวอย่าง พื้นที่จึงสอบถามลักษณะที่มาของน้ำดื่มในโรงเรียน อยู่ระหว่างติดตามดำเนินการ ผู้ป่วยที่รักษาตัวในโรงพยาบาล 12 ราย อาการดีขึ้นแพทย์ให้กลับบ้านได้ และผลการตรวจ Stool examination ไม่พบเชื้อ